

Re-Accredited B++ 2.86 CGPA by NAAC

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY

University Campus, Udhna-Magdalla Road, SURAT - 395 007, Gujarat, India.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, ઉધના-મગદલા રોડ, સુરત - ૩૯૫ ૦૦૭, ગુજરાત, ભારત.

Tel : +91 - 261 - 2227141 to 2227146, Toll Free : 1800 2333 011, Digital Helpline No.- 0261 2388888

E-mail : info@vnsgu.ac.in, Website : www.vnsgu.ac.in

-: પરિપત્ર :-

વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની સંલગ્ન સંસ્કૃત વિષયની તમામ કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓને જણાવવાનું કે, NEP-2020 અંતર્ગત શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ થી અમલમાં આવનાર એસ.વાય.બી.એ.સંસ્કૃત સેમેસ્ટર-૩ અને ૪ Major, Minor, MDC, SEC અને AEC નો અભ્યાસક્રમ અને પ્રશ્નપત્રના પ્રારૂપ સંદર્ભે સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસ સમિતિની તા.૨૭/૦૩/૨૦૨૪ ની સભાના ઠરાવ ક્રમાંક:૦૨ અન્વયે કરેલ ભલામણ વિનયન વિદ્યાશાખાના અધ્યક્ષશ્રીએ વિદ્યાશાખાની મંજૂરીની અપેક્ષાએ વિદ્યાશાખાવતી કાર્યકારી ડીનશ્રીએ મંજૂર કરી એકેડેમિક કાઉન્સિલને કરેલ ભલામણ એકેડેમિક કાઉન્સિલની તા.૦૧/૦૩/૨૦૨૪ ની સભાના ઠરાવ ક્રમાંક:૧૦૪ અન્વયે માન.કુલપતિશ્રીને આપેલ સત્તા અંતર્ગત માનનીય કુલપતિશ્રી દ્વારા મંજૂર કરેલ છે. જેનો અમલ કરવા આથી જાણ કરવામાં આવે છે.

સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસ સમિતિની તા.૨૭/૦૩/૨૦૨૪ ની સભાના ઠરાવ ક્રમાંક:૨

:: આથી ઠરાવવામાં આવે છે કે, NEP-2020 અંતર્ગત શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ થી અમલમાં આવનાર એસ.વાય.બી.એ.સેમેસ્ટર-૩ અને ૪ Major, Minor, MDC, AEC અને SEC નો અભ્યાસક્રમ અને પ્રશ્નપત્રનું પ્રારૂપ સર્વાનુમતે મંજૂર કરી વિનયન વિદ્યાશાખાને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

(બિડાણ: ઉપર મુજબ)

ક્રમાંક : એસ./સંસ્કૃત/પરિપત્ર/૯૩૭૪/૨૦૨૪
તા.૨૯-૦૪-૨૦૨૪

કુલસચિવ

પ્રતિ,

- ૧) વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની સંલગ્ન સંસ્કૃત વિષયની તમામ કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓ.
..... આપશ્રીની કોલેજના સંબંધિત શિક્ષકો/વિદ્યાર્થીઓને જાણ કરી અમલ કરવા સારું.
- ૨) અધ્યક્ષશ્રી, વિનયન વિદ્યાશાખા.
- ૩) પરીક્ષા નિયામકશ્રી, પરીક્ષા વિભાગ, વીર નર્મદ દ. ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત.
.....તરફ જાણ તેમજ અમલ સારું.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનો
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -૩ નો અભ્યાસક્રમ

પ્રશ્નપત્ર -5- Disciplinary Specific Course –Major(Core)

Credit -૦૪

કુલ ગુણ - ૫૦

લલિત સાહિત્ય - સંસ્કૃત નાટ્ય સાહિત્ય

કૃતિ - કાલિદાસવિરચિતમ્ - વિક્રમોર્વશીયમ્

ઉદ્દેશ - સંસ્કૃત નાટ્ય સાહિત્યમાં સર્વશ્રેષ્ઠ નાટ્યકારોના સર્જનનો પરિચય કરાવી ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા સાથે સાહિત્યનો પરિચય કરાવવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : નાટ્યકૃતિનાં કર્તાનો પરિચય - જીવન- કવન -સમય , સંસ્કૃતિના ઉદ્ભાતા કાલિદાસનું નાટ્યકાર તરીકે તથા વિક્રમોર્વશીયમનું નાટ્યકૃતિ તરીકે મૂલ્યાંકન, નાટ્ય સ્વરૂપ, દરેક અંકનાં પ્રસંગો, કૃતિનું સર્વાંગી વિવેચન, કાલિદાસનું પ્રદાન વગેરે.

Unit -1 કવિ પરિચય , જીવન, સમય - કવન, સંસ્કૃત નાટ્ય સ્વરૂપનો પરિચય અને કૃતિલક્ષી મૂલ્યાંકન. ૧૨

Unit-2 અંક -૧ અને ૨ ૧૩

Unit-3 અંક ૩ અને ૪ ૧૨

Unit -4 અંક -૫ ૧૩

(નોંધ - અનુવાદના શ્લોકો તથા સંદર્ભ અંક --૧ અને ૨ માંથી પૂછવા)

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :

૧ કાલિદાસ- આલા (અંગ્રેજી)

૨ કાલિદાસ- વી. વી. મીરાશી (હિન્દી)

૩ સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય-નાન્દી

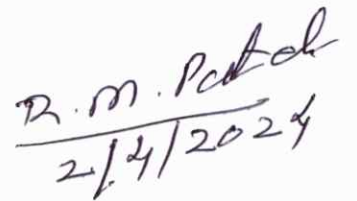
૪ કાલિદાસ પરિશીલન - રાધા વલ્લભ ત્રિપાઠી , સંસ્કૃત પરિષદ , સાગર-૧૯૮૯

૫ History of Sanskrit literature - A .B . Kieth

૬ સંસ્કૃત સાહિત્ય પરિચય-ડો . એ.ડી . શાસ્ત્રી

૭ સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. એ. મેક્ડોનલ કૃત

૬/૫/૨૫

૨/૫/૨૦૨૫

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

NEP-2020 પ્રમાણે B.A. સેમેસ્ટર -3 રેગ્યુલર સંસ્કૃત વિષયનું પ્રશ્નપત્રનું માળખું
સંસ્કૃત પેપર-૫ - **Disciplinary Specific Course –Major(Core)** ક્રેડિટ -4
સમય: ૨ કલાક કુલ ગુણ -૫૦

લલિત સાહિત્ય - સંસ્કૃત નાટ્ય સાહિત્ય

કૃતિ - કાલિદાસવિરચિતમ્ - વિક્રમોર્વશીયમ્

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૦)
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૪ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૨)
અથવા	
પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો	(૧૨)
(અ) ટૂંકનોંધ(બે શ્લોકોનું ભાષાંતર પૂછવું)(યુનિટ-૨-ચાર લીટીના શ્લોકો પૂછવા)	
(બ) ટૂંકનોંધ(બે સસંદર્ભ પૂછવા)(યુનિટ-૨)	

R. M. Patel
21/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનો
NEP-2020 મુજબ B.A.સેમેસ્ટર -3 નો અભ્યાસક્રમ

પ્રશ્નપત્ર -6- Disciplinary Specific Course –Major(Core)

Credit -0૪

કુલ ગુણ - ૫૦

કાવ્યશાસ્ત્રમ્

કૃતિ : મમ્મટાચાર્યકૃત કાવ્યપ્રકાશ: ઉલ્લાસ: -૧ અને ૧૦ (નિયત અલંકારો), નિયતછન્દા:

ઉદ્દેશ : સાહિત્યના સ્વરૂપોને સમજવા, સાહિત્યના આસ્વાદ માટે અંગોપાંગરૂપ રસ, રીતિ વગેરેનો શાસ્ત્રીય પરિચય મેળવવા, અલંકારશાસ્ત્રના પાયાના સિદ્ધાંતો જાણવા, અલંકારશાસ્ત્રનો પરિચય કરાવવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : અલંકાર, અલંકારશાસ્ત્ર, સાહિત્યશાસ્ત્ર - વ્યાખ્યા અને વિશેષતા, કાવ્યશાસ્ત્રની પરંપરાના આચાર્યો- સંપ્રદાયો, કાવ્યશાસ્ત્રનાં ઉપાદેય વિષયો, મમ્મટનો પરિચય, પ્રથમ તથા દસમા ઉલ્લાસના શાસ્ત્રીય વિષયોનું મૂલ્યાંકન, છંદોનો પરિચય.

Unit -1 કાવ્યપ્રકાશ: ઉલ્લાસ: -૧, કારિકા -૧,૨,૩ ૧૨

Unit -2 કાવ્યપ્રકાશ: ઉલ્લાસ: ૧ કારિકા - ૪ , ૫, ૬ ૧૩

Unit -3 કાવ્યપ્રકાશ: ઉલ્લાસ: -૧૦, (નિયત:) ૧૨

અલંકારા:- ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા, રૂપક , સસન્દેહ, અપહૃતિ, શ્લેષ , સમાસોક્તિ, વિભાવના , વિશેષોક્તિ

Unit -4 નિયતછન્દા: - અનુષ્ટુપ, ઇન્દ્રવજ્રા, ઉપેન્દ્રવજ્રા, પ્રહરિણી, માલિની , વસન્તતિલકા, વંશસ્થ ૧૩

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :

1. History of Alankarshastra - P.V. Kane
2. કાવ્યપ્રકાશ : ગજેન્દ્ર ગડકર
3. કાવ્યપ્રકાશ : આચાર્ય વિશ્વેશ્વર
4. બૃહદ પિઙ્ગલ- રામનારાયણ પાઠક

R.m.Patel
21/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
NEP -2020 પ્રમાણે B.A. સેમેસ્ટર -3 રેગ્યુલર સંસ્કૃત વિષયનું પ્રશ્નપત્રનું માળખું
સંસ્કૃત પેપર-૫ - **Disciplinary Specific Course –Major(Core)** ક્રેડિટ -4
સમય: ૨ કલાક કુલ ગુણ -૫૦

કાવ્યશાસ્ત્રમ્

કૃતિ : મમ્મટાચાર્યકૃત કાવ્યપ્રકાશ: ઉલ્લાસ: -૧ અને ૧૦ (નિયત અલંકારો), નિયતછન્દા:

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૦)
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૨)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૩)	
(અ) અલંકાર લક્ષણ તથા ઉદાહરણ સહિત સમજાવો(૨માંથી૧)(Unit-3)	(૦૪)
(બ) સામ્ય-ભેદ ચર્ચો (૨માંથી૧) (Unit-3)	(૦૬)
(ક) અલંકાર ઓળખી સમજાવો (૨માંથી૧) (Unit-3)	(૦૪)
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૨)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ અને ૨)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૪ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૨)	(૧૨)
અથવા	
પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો	
(અ) વાક્યનું વિવરણ કરો (૪ માંથી ૨) (Unit-૧ અને ૨)	(૦૮)
(બ) છંદ બંધારણ તથા ઉદાહરણ સહિત સમજાવો(૨માંથી૧)(Unit-૪)	(૦૪)

R.m. Patel
2/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનો
NEP-2020 મુજબ B.A.સેમેસ્ટર -3 નો અભ્યાસક્રમ

પ્રશ્નપત્ર -૭ - Disciplinary Specific Course –Major(Core)

Credit -0૪

કુલ ગુણ - ૫૦

વૈદિકવાઙ્ગમય

કૃતિ : ઋગ્વેદ: (નિયતાંશ)

ઉદ્દેશ : ભારતીય આર્ય સંસ્કૃતિના મૂળભૂતજ્ઞાનનાં ભંડાર- વેદોનો પરિચય કરાવી, સૂક્તોમાં રહેલ સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય એકતા-ચેતના અને દાર્શનિક સૂક્તોનું રહસ્ય સમજાવવું.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : વૈદિક સાહિત્યનો પરિચય, ઋગ્વેદનું મહત્વ, દાર્શનિક સૂક્તોનું મહત્વ.

Unit -1 વૈદિક સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત પરિચય, દાર્શનિક અને સામાજિક સૂક્તો અને તેમાં રહેલ તત્વજ્ઞાનનો પરિચય. (૧૨)

Unit -2 અગ્નિ(૧-૧), ઇન્દ્ર(૨-૧૨), વરુણ(૭-૮૬) ઉષા(૪-૫૧), પુરુષસૂક્ત(૧૦-૯૦) (૧૩)

Unit -3 નાસદીય સૂક્ત(૧૦ -૧૨૯), સંજ્ઞાન સૂક્ત (૧૦-૧૯૧), અક્ષ સૂક્ત (૧૦ -૩૪) (૧૨)

Unit-4 વૈદિક વ્યાકરણ-પદપાઠ, વૈદિક હેત્વર્થ કૃદંત, સંબંધક ભૂતકૃદંત, વૈદિકસંશયાર્થ, છંદ, સ્વરિત અને તેના પ્રકારો. (૧૩)

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :

- 1 ઋગ્સૂક્તવૈજયન્તી - H D Velankar - Bombay -1972
2. ઋગ્વેદ- ભાષ્યમ્ - જગન્નાથ પાઠક, વારાણસી
3. વૈદિક સાહિત્ય ઓર સંસ્કૃત - બલદેવ ઉપાધ્યાય , વારાણસી
4. A vedic Grammar for Student -A A Macdonell, MLBD

R. m. Patel
2/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
NEP-2020 પ્રમાણે B.A. સેમેસ્ટર -3 રેગ્યુલર સંસ્કૃત વિષયનું પ્રશ્નપત્રનું માળખું
પ્રશ્નપત્ર -૭ - Disciplinary Specific Course –Major(Core)
Credit -૦૪ કુલ ગુણ - ૫૦

વૈદિકવાङ्गमय

કૃતિ : ઋગ્વેદ: (નિયતાંશ)

પ્રશ્ન-૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૦)
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૨ અને ૩)	
(અ) ઋચાઓ અર્થદર્શક નોંધ આપી સાનુવાદ સમજાવો(૪ માંથી ૨)(Unit-૨) (૮)	
(બ) ઋચાઓ અર્થદર્શક નોંધ આપી સાનુવાદ સમજાવો(૨ માંથી ૧)(Unit-૩) (૬)	
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૪ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૨)
અથવા	
પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો	
(અ) ટૂંકનોંધ(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૦)
(બ) પદપાઠ કરો (પદપાઠની ઋચા યુનિટ -૨માંથી લેવી)	(૦૨)

R. M. Patel
2/4/2024

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી , સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનો
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -૩ નો અભ્યાસક્રમ

સંસ્કૃત Multidisciplinary Course-III

કેડિટ -4

સમય: ૨ કલાક

કુલ ગુણ -૫૦

નાટ્યસાહિત્ય

કૃતિ - મહાકવિભાસવિરચિતમ્ પञ्चरात्रम्

ઉદ્દેશ - સંસ્કૃત નાટ્ય સાહિત્યમાં સર્વશ્રેષ્ઠ નાટ્યકારોના સર્જનનો પરિચય કરાવી ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા સાથે સાહિત્યનો પરિચય કરાવવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : નાટ્યકૃતિનાં કર્તાનો પરિચય - જીવન- કવન -સમય , સંસ્કૃતિના

ઉદ્ભાતા ભાસનું નાટ્યકાર તરીકે તથા પञ्चरात्रમ્નું નાટ્યકૃતિ તરીકે મૂલ્યાંકન, નાટ્ય સ્વરૂપ, દરેક અંકનાં પ્રસંગો, કૃતિનું સર્વાંગી વિવેચન, ભાસનું પ્રદાન વગેરે.

Unit -1 કવિ પરિચય , જીવન, સમય - કવન, સંસ્કૃત નાટ્ય સ્વરૂપનો પરિચય અને કૃતિલક્ષી મૂલ્યાંકન. ૧૨

Unit-2 અંક -૧ ૧૩

Unit-3 અંક -૨ ૧૨

Unit -4 અંક -૩ ૧૩

(નોંધ - અનુવાદના શ્લોકો તથા સંદર્ભ અંક --૧ અને ૨ માંથી પૂછવા)

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :

૧ કાલિદાસ- ઝાલા (અંગ્રેજી)

૨ કાલિદાસ- વી. વી. મીરાશી (હિન્દી)

૩ સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય-નાન્દી

૪ કાલિદાસ પરિશીલન - રાધા વલ્લભ ત્રિપાઠી , સંસ્કૃત પરિષદ , સાગર-૧૯૮૯

૫ History of Sanskrit literature - A .B . Kieth

૬ સંસ્કૃત સાહિત્ય પરિચય-ડૉ . એ.ડી . શાસ્ત્રી

૭ સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રો. એ. મેક્ડોનલ કૃત

૮ પञ्चरात्रમ્ -સંપાદક ડૉ.ભાવનાબેન ચાંપાનેરી, ન્યુ પોપ્યુલર પ્રકાશન,સુરત

Page 7 of 16
R. M. Patel
2/4/2024

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
NEP -2020 પ્રમાણે B.A. સેમેસ્ટર -3 રેગ્યુલર સંસ્કૃત વિષયનું પ્રશ્નપત્રનું માળખું
સંસ્કૃત Multidisciplinary Course-III ક્રેડિટ -4
સમય: ૨ કલાક કુલ ગુણ -૫૦

નાટ્યસાહિત્ય

કૃતિ - મહાકવિભાસવિરચિતમ્ પञ्चरात्रम्

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૦)
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૪ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૨)
અથવા	
પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો	(૧૨)
(અ) ટૂંકનોંધ(બે શ્લોકોનું ભાષાંતર પૂછવું)(યુનિટ-૨ અને ૩-ચાર લીટીના શ્લોકો પૂછવા)	
(બ) ટૂંકનોંધ(બે સસંદર્ભ પૂછવા) (યુનિટ-૨ અને ૩)	

R. M. Patel
2/4/2024

वीर नर्मद दक्षिण गुजरात युनिवर्सिटी ,सुरत
NEP-2020 मुजब B.A. सेमेस्टर -3 नो शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५थी अमलमां आवनार
संस्कृत- AEC विषयनो अल्यासक्रम

AEC (Ability Enhancement Course)

क्रेडिट -२

कुल गुण -२५

कृति - महाकविभासविरचितम् मध्यमव्यायोगः

उद्देश - संस्कृत नाट्य साहित्यमां सर्वश्रेष्ठ नाट्यकारोना सर्जननो परियय करावी भारतीय संस्कृति अने सत्यता साथे साहित्यनो परियय कराववो.

अल्यासक्रमना मुद्दाओ : नाट्यकृतिनां कर्तानो परियय - ज्वन- कवन -समय , संस्कृतिना उद्गाता भासनुं नाट्यकार तरीके तथा मध्यमव्यायोग नाट्यकृति तरीके मूल्यांकन, नाट्य स्वरूप, अंकनां प्रसंगो, कृतिनुं सर्वांगी विवेचन, भासनुं प्रदान वगेरे.

Unit-1 कवि परियय, ज्वन,समय, कवन,संस्कृत नाट्य स्वरूपनो परियय अने कृतिलक्षी मूल्यांकन (१२)

Unit-2 मध्यमव्यायोगः

(१३)

R. M. Patel
2/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -3 ના શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર
અભ્યાસક્રમ મુજબનું સંસ્કૃત- AEC વિષયનું માળખું

AEC (Ability Enhancement Course)

ક્રેડિટ -૨

કુલ ગુણ -૨૫

1 કલાક

કૃતિ - મહાકવિભાસવિરચિતમ્ મધ્યમવ્યાયોગ:

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૦)

પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧અને ૨) (૧૫)

(અ) ટૂંકનોંધ(એક)

(બ) ટૂંકનોંધ(એક)

(ક) ટૂંકનોંધ(એક)

R. M. Patel
2/4/24

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -3 નો શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર
સંસ્કૃત- SEC વિષયનો અભ્યાસક્રમ

SEC (Skill Enhancement Course)

ક્રેડિટ -૨

કુલ ગુણ -૨૫

આયુર્વેદીય
વૃદ્ધત્રયી -લઘુત્રયીનો પરિચય

ઉદ્દેશ : આયુર્વેદ એ આર્ષ ચિકિત્સાશાસ્ત્ર છે. આયુર્વેદની પરંપરા સૃષ્ટિની પરંપરાની સમકાલીન હોવાથી તેને શાશ્વત-સનાતન અને નિત્ય-અવિનાશી કહેવામાં આવે છે. આયુષ્ય જીવનનો જે વેદ તે આયુર્વેદ છે. આયુર્વેદ પોતાનાં લક્ષણો ઉપરથી સુખ-દુઃખ ઉપરથી, હિત-અહિત ઉપરથી અને પ્રમાણ તથા અપ્રમાણથી આયુષ્યને જણાવે છે. આયુષ્યને માટે હિતકારી અને અહિતકારી દ્રવ્યો, ગુણો અને કર્મોની જેમાં વાત કહી છે તે આયુર્વેદથી વિદ્યાર્થીઓને પરિચય કરાવવો.

યુનિટ-1 આયુર્વેદનો સંક્ષિપ્ત પરિચય

વૃદ્ધત્રયી સંહિતાનો સંક્ષિપ્ત પરિચય-(1)ચરકસંહિતા-કર્તાનો પરિચય-સમય, ચરકસંહિતાનું વિષયવસ્તુ, ચિકિત્સા, સિદ્ધાંતો, ચરકસંહિતા પરની ટીકાઓ (૨) સુશ્રુતસંહિતા-કર્તાનો પરિચય-સમય, સુશ્રુતસંહિતાનું વિષયવસ્તુ, શારીર અને શલ્યતંત્ર, સુશ્રુતસંહિતા પરની ટીકાઓ(૩)અષ્ટાંગહૃદય કર્તાનો પરિચય-સમય, અષ્ટાંગહૃદયનું વિષયવસ્તુ, અષ્ટાંગહૃદય પરની ટીકાઓ (12)

યુનિટ-2 લઘુત્રયી સંહિતાનો સંક્ષિપ્ત પરિચય(1)માધવનિદાન-કર્તાનો પરિચય-સમય, માધવનિદાનનો વિષય વિભાગ, માધવનિદાન પરની ટીકાઓ, માધવનિદાનની મધુકોશ વ્યાખ્યા.(2) શાડર્ગધરસંહિતા -કર્તાનો પરિચય-સમય, શાડર્ગધરસંહિતાનો વિષય વિભાગ, શાડર્ગધરસંહિતા પરની ટીકાઓ, (3) ભાવપ્રકાશ - કર્તાનો પરિચય-સમય, ભાવપ્રકાશનો વિષય વિભાગ, (13)

સંદર્ભગ્રંથ:

1. આયુર્વેદીય વૃદ્ધત્રયી -લઘુત્રયીનો પરિચય-પ્રા. દિલીપ એમ. પંડ્યા, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ.
2. આયુર્વેદ કા વૈજ્ઞાનિક ઇતિહાસ, આચાર્ય પ્રિયવ્રત શર્મા, ચૌખમ્બા ઓરિન્ટાલિયા, વારાણસી - ૨૦૦૩
3. આયુર્વેદ કા બૃહત્ ઇતિહાસ, અત્રિદેવ વિદ્યાલંકાર, ઉત્તરપ્રદેશ હિન્દી સંસ્થાન, લખનઠુ -૧૯૯૧

R. M. Patel
21/4/24

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -3 ના શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર
અભ્યાસક્રમ મુજબનું સંસ્કૃત- SEC વિષયનું માળખું

SEC (Skill Enhancement Course)

ક્રેડિટ -૨

કુલ ગુણ -૨૫

1 કલાક

આયુર્વેદીય
વૃદ્ધત્રયી -લઘુત્રયીનો પરિચય

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ અને ૨)	(૧૦)
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ અને ૨)	(૧૫)
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ અને ૨)	(૧૫)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(ક) ટૂંકનોંધ(એક)	

R.M. Patel
2/4/2024

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનો
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -૪નો અભ્યાસક્રમ

પ્રશ્નપત્ર -૮- Disciplinary Specific Course –Major(Core)

Credit -૦૪

કુલ ગુણ - ૫૦

સંસ્કૃત પદ્યસાહિત્ય અને અર્થાવબોધ

કૃતિ - જગન્નાથકૃત ગંગાલહરી તથા અર્થાવબોધ

ઉદ્દેશ : સંસ્કૃત લલિત સાહિત્યમાં વૈદિક સ્તોત્ર પરંપરામાંથી સર્જાયેલ સ્તોત્ર સાહિત્યનો પરિચય કરાવવો.
અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : સંસ્કૃત સ્તોત્ર કાવ્ય - ઉદ્ભવ , વિકાસ , કવિ જીવન-કવન-સમય , જગન્નાથની
કવિગત વિશેષતા, દર્પોક્તિઓ , કૃતિ ગત લાક્ષણિકતા , મૂલ્યાંકન વગેરે

Unit -1 કવિ પરિચય, કવિ જીવન-કવન-સમય, સ્તોત્ર કાવ્ય-ઉદ્ભવ, વિકાસ, કૃતિ પરિચય, મૂલ્યાંકન	(૧૨)
Unit -2 ગંગાલહરી	(૧૩)
Unit- 3 ગંગાલહરી	(૧૨)
Unit -4 ગંગાલહરી અને અર્થાવબોધ	(૧૩)

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :

1. સંસ્કૃત સ્તોત્રકાવ્ય ઉદ્ભવ અને વિકાસ - મણીલાલ પ્રજાપતિ
2. સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચય -ડૉ . એ. ડી.શાસ્ત્રી
3. સંસ્કૃત વ્યાકરણ - શ્રીધર વશિષ્ઠ

R.M. Patel
2/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
NEP-2020 પ્રમાણે B.A. સેમેસ્ટર -૪ રેગ્યુલર સંસ્કૃત વિષયનું પ્રશ્નપત્રનું માળખું
સંસ્કૃત પેપર-૮ **Disciplinary Specific Course –Major(Core)** ક્રેડિટ -4
સમય: ૨ કલાક કુલ ગુણ -૫૦

સંસ્કૃત પદ્યસાહિત્ય અને અર્થાવબોધ
કૃતિ - જગન્નાથકૃત ગઙ્ગાલહરી તથા અર્થાવબોધ

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૦)
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૪ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૨)
અથવા	
પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો	
(અ) સાનુવાદ સમજાવો (૪ માંથી ૨)(શ્લોક ૧ થી ૪૦માંથી)	(૦૮)
(બ) અર્થાવબોધ (સંસ્કૃત ગદ્યખંડ) (Unit-IV)	(૦૪)

R. M. Patel
21/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનો

NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -૪નો અભ્યાસક્રમ

પ્રશ્નપત્ર -C- Minor (Elective)

Credit -૦૪

કુલ ગુણ - ૫૦

પદ્યસાહિત્ય અને અર્થાવબોધ

કૃતિ - જગન્નાથકૃત ગંગાલહરી તથા અર્થાવબોધ

ઉદ્દેશ : સંસ્કૃત લલિત સાહિત્યમાં વૈદિક સ્તોત્ર પરંપરામાંથી સર્જાયેલ સ્તોત્ર સાહિત્યનો પરિચય આપો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : સંસ્કૃત સ્તોત્ર કાવ્ય - ઉદ્ભવ , વિકાસ , કવિ જીવન-કવન-સમય , જગન્નાથની કવિગત વિશેષતા, દર્પોક્તિઓ , કૃતિ ગત લાક્ષણિકતા , મૂલ્યાંકન વગેરે

Unit -1 કવિ પરિચય, કવિ જીવન-કવન-સમય, સ્તોત્ર કાવ્ય-ઉદ્ભવ, વિકાસ, કૃતિ પરિચય,મૂલ્યાંકન	(૧૨)
Unit -2 ગંગાલહરી	(૧૩)
Unit- 3 ગંગાલહરી	(૧૨)
Unit -4 ગંગાલહરી અને અર્થાવબોધ	(૧૩)

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :

1. સંસ્કૃત સ્તોત્રકાવ્ય ઉદ્ભવ અને વિકાસ - મણીલાલ પ્રજાપતિ
2. સંસ્કૃત સાહિત્યનો પરિચય -ડૉ . એ. ડી.શાસ્ત્રી
3. સંસ્કૃત વ્યાકરણ - શ્રીધર વશિષ્ઠ

R. M. Patel
21/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
NEP -2020 પ્રમાણે B.A. સેમેસ્ટર -૪ રેગ્યુલર સંસ્કૃત વિષયનું પ્રશ્નપત્રનું માળખું
સંસ્કૃત પેપર-૮ Minor (Elective) કેડિટ -4
સમય: ૨ કલાક કુલ ગુણ -૫૦

પદ્યસાહિત્યનો પરિચય અને અર્થાવબોધ
કૃતિ - જગન્નાથકૃત ગઙ્ગાલહરી તથા અર્થાવબોધ

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૦)
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૪ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૨)
અથવા	
પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો	
(અ) સાનુવાદ સમજાવો (૪ માંથી ૨)(શ્લોક ૧ થી ૪૦માંથી)	(૦૮)
(બ) અર્થાવબોધ (સંસ્કૃત ગદ્યખંડ) (Unit-IV)	(૦૪)

R.M. Patel
2.14/2024

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનો

NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -૪નો અભ્યાસક્રમ

પ્રશ્નપત્ર -૯ - Disciplinary Specific Course –Major(Core)

Credit -0૪

કુલ ગુણ - ૫૦

કાવ્યશાસ્ત્રમ્

કૃતિ : ધનન્જય કૃત દશરૂપકમ્ -પ્રથમ પ્રકાશ: (નિયત કારિકા) મમન્ટકૃત કાવ્યપ્રકાશ:

દશમ્ ઉલ્લાસ: - નિયત અલંકારા: , નિયત છન્દા:

ઉદ્દેશ : સંસ્કૃત નાટ્ય સાહિત્ય સાથે સંકળાયેલ વિશિષ્ટ અને આવશ્યક પારીભાષિક સંજ્ઞાઓના પરિચય સાથે નાટકનો અભ્યાસ કરાવવો.

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : ધનન્જયનો પરિચય , નાટ્ય વિષયક પારીભાષિક સંજ્ઞાઓનો પરિચય , કથાનકના પ્રકારો, અર્થ પ્રકૃતિઓ , અવસ્થાઓ, સંધિઓના સંબંધ સાથે સંકળાયેલ વિશેષ બાબતોની નોંધ, અર્થોપક્ષેપકો , પતાકાસ્થાનકનો પરિચય, અલંકારની વ્યાખ્યા, પ્રકારો, નિયત છંદોનો પરિચય, બંધારણ, ઉદાહરણ વગેરે

Unit -1 દશરૂપકમ્ -પ્રથમ પ્રકાશ: કારિકા - ૧ થી ૨૪ ૧૨

Unit -2 દશરૂપકમ્ -પ્રથમ પ્રકાશ: કારિકા - ૫૬ થી ૬૮ ૧૩

Unit -3 કાવ્યપ્રકાશ: ઉલ્લાસ: -૧૦ , (નિયત:) અલંકારા:- નિદર્શના , પ્રતિવસ્તૂપમા, દ્રશ્યન્ત, દીપક, તુલ્યયોગિતા, વ્યતિરેક, અર્થાન્તરન્યાસ, વ્યાજસ્તુતિ , વ્યાજોક્તિ ૧૨

Unit -4 નિયતછન્દા:-શિખરીણી,મન્દાક્રાન્તા,હરિણી,શાર્દૂલવિક્રીડિત,પૃથ્વી,સ્રગ્ધરા,આર્યા ૧૩

સંદર્ભગ્રંથ સૂચિ :

1. History of Alankarshastra - P.V. Kane
2. કાવ્યપ્રકાશ : ગજેન્દ્ર ગડકર
3. કાવ્યપ્રકાશ : ગજેન્દ્ર ગડકર(હિન્દી),પુના પ્રાચ્ય વિદ્યા સંસ્થા.
4. કાવ્યપ્રકાશ : આચાર્ય વિશ્વેશ્વર.
5. બૃહદ પિઙ્ગલ- રામનારાયણ પાઠક.
6. સાહિત્યશાસ્ત્ર બલદેવ ઉપાધ્યાય.
7. દશરૂપકમ્ - (હિન્દી) અવલોકસહિત- ચંદ્રકલા હિન્દી ટીકા - ચૌખમ્બા પ્રકાશન, દ્વિતીય સંસ્કરણ - વિક્રમ સંવત -૨૦૧૯
8. કાવ્ય કલ્પલતાવૃત્તિ - અમરચંદ્ર યતિ

R. M. Patel
21/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
NEP-2020 પ્રમાણે B.A. સેમેસ્ટર -૪ રેગ્યુલર સંસ્કૃત વિષયનું પ્રશ્નપત્રનું માળખું
પ્રશ્નપત્ર -૯ - Disciplinary Specific Course –Major(Core) ક્રેડિટ -4
સમય: ૨ કલાક કુલ ગુણ -૫૦

કાવ્યશાસ્ત્રમ્

કૃતિ : ધનન્જય કૃત દશરૂપકમ્ -પ્રથમ પ્રકાશ: (નિયત કારિકા) મમમ્ટકૃત કાવ્યપ્રકાશ:
દશમ્ ઉલ્લાસ: - નિયત અલંકારા: , નિયત છન્દા:

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૦)
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૨)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૩)	
(અ) અલંકાર લક્ષણ તથા ઉદાહરણ સહિત સમજાવો(૨માંથી૧)(Unit-III)	(૦૪)
(બ) સામ્ય-ભેદ ચર્ચો (૨માંથી૧) (Unit-3)	(૦૬)
(ક) અલંકાર ઓળખી સમજાવો (૨માંથી૧) (Unit-3)	(૦૪)
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ અને ૨)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ અને ૨)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૪ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ અને ૨)	(૧૨)
અથવા	
પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો	
(અ) કારિકા સમજાવો (૪ માંથી ૨) (Unit-૧)	(૦૮)
(બ) છંદ બંધારણ તથા ઉદાહરણ સહિત સમજાવો(૨માંથી૧)(Unit-૪)	(૦૪)

R. m. Patel
2/4/2024
Page 14 of 16

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર સંસ્કૃત વિષયનો
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -૪નો અભ્યાસક્રમ

પ્રશ્નપત્ર -૧૦ - Disciplinary Specific Course –Major(Core)

Credit -૦૪

કુલ ગુણ - ૫૦

વૈદિકવાઙ્ગમય

કૃતિ : યજુર્વેદ: અધ્યાય ૨૫ના નિયત મંત્રો , અધ્યાય ૩૪ ના નિયત મંત્રો, ઈશાવાસ્યોપનિષદ્
ઉદ્દેશ : માનવ જીવન વ્યવહારમાં ઉપયોગી યજુર્વેદ, તત્કાલીન સમાજ-દર્શન દ્વારા આધુનિક
કાળમાં પણ વેદોનો અભ્યાસ આવશ્યક છે અને ઉપનિષદોનો જ્ઞાન વારસો પણ જીવનનું
ઉપાદેય અંગ બની રહે તે બતાવવું .

અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ : યજુર્વેદનો પરિચય, નિયત મંત્રોનું તત્ત્વજ્ઞાન, પરમેશ્વરની પ્રાર્થના,
યજ્ઞની પ્રશંસા, સૃષ્ટિના પદાર્થોના ગુણોનું વર્ણન, ધર્મની વિચારણા વગેરે, ઉપનિષદનો અર્થ,
ઈશાવાસ્યોપનિષદનું તત્ત્વજ્ઞાન.

Unit -1 યજુર્વેદ: અધ્યાય ૨૫ - મન્ત્ર ૧૦ ત: મન્ત્ર ૨૩ પર્યન્તમ્ (૧૨)

Unit -2 યજુર્વેદ:અધ્યાય ૩૪-(મન્ત્ર ૧ત: મન્ત્ર ૬પર્યન્તમ)તન્મે મન: શિવસઙ્કલ્પમસ્તુ (૧૩)

Unit -3 ઈશાવાસ્યોપનિષદ્ (૧૨)

Unit -4 ઈશાવાસ્યોપનિષદ્ (૧૩)

સંદર્ભસૂચિ:

1. ઋક્ સૂક્ત વૈજયન્તી - HD . Velankar , Bombay , 1972
2. યજુર્વેદ સંહિતા - સાતવલેકર
3. યજુર્વેદ સંહિતા-વિધિ -ભાષા -ભાષ્ય -આ. વિષ્ણુદેવ પંડિત, વેદ પ્રકાશન સમિતિ, અમદાવાદ
4. Thirteen Principle Upanisads – રાધાકૃષ્ણન્
5. વૈદિક સાહિત્ય ઓર સંસ્કૃતિ - બલદેવ ઉપાધ્યાય
6. શુક્લ યજુર્વેદ સંહિતા-(તત્ત્વબોધિની હિન્દી વ્યાખ્યા સહિત)પણ્ડિત રામકૃષ્ણ શાસ્ત્રી
7. યજુર્વેદ મૂલ-મન્ત્ર ભાવાર્થ, વૈદિકવાઙ્ગમય પ્રકાશનવાનપ્રસ્થસાધક આશ્રમ, આર્યવન, રોજડ , ગુજરાત
- 8 વૈદિકવાઙ્ગમય -સંપાદક-ડૉ. નયનાબેન નાયક, ડૉ.ભાવનાબેન યાંપાનેરી, ન્યુ પોપ્યુલર પ્રકાશન,સુરત

Page 15 of 16
R. M. Patel
2/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત
NEP -2020 પ્રમાણે B.A. સેમેસ્ટર -૪ રેગ્યુલર સંસ્કૃત વિષયનું પ્રશ્નપત્રનું માળખું
પ્રશ્નપત્ર ૧૦ - **Disciplinary Specific Course –Major(Core)** ક્રેડિટ -4
સમય: ૨ કલાક કુલ ગુણ -૫૦

વૈદિકવાદ્ગમય

કૃતિ :યજુર્વેદ: અધ્યાય ૨૫ ના નિયત મંત્રો,અધ્યાય ૩૪ ના નિયત મંત્રો, ઈશાવાસ્યોપનિષદ્

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૦)
પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	
(અ) મંત્રો સાનુવાદ સમજાવો (૨ માંથી૧) (Unit-૧ અને ૨)	(૦૬)
(બ) મંત્રો સાનુવાદ સમજાવો (૪ માંથી ૨) (Unit-૩ અને ૪)	(૦૮)
પ્રશ્ન-૩ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
અથવા	
પ્રશ્ન-૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૪)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	
પ્રશ્ન-૪ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૨)
અથવા	
પ્રશ્ન-૪ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો(યુનિટ ૧ થી ૪)	(૧૨)
(અ) ટૂંકનોંધ(એક)	
(બ) ટૂંકનોંધ(એક)	

R. M. Patel
21/4/2024.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -4નો શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર
સંસ્કૃત- AEC વિષયનો અભ્યાસક્રમ

AEC (Ability Enhancement Course)

ક્રેડિટ -૨

કુલ ગુણ -૨૫

1 કલાક

વિશ્વપ્રસિદ્ધ કથા - આર્યશૂર રચિતમ્ 'જાતકમાલા' (નિયતકથા)

ઉદ્દેશ; ભારતીય સંસ્કૃતિના સંવર્ધનમાં કથાસાહિત્યનો અમૂલ્ય ફાળો રહ્યો છે. પંચતંત્ર તથા હિતોપદેશ નીતિવિષયક ગ્રંથ છે. આ 'જાતકમાલા' પણ નીતિપરક તથા સદ્ગુણોથી સભર કથાસાહિત્ય છે. વિદ્યાર્થીઓ જુદી જુદી વાર્તાઓના શ્રવણ થકી પોતાની દુનિયા ધીમે ધીમે વિશાળ કરે અને અનંત જીવનના વિવિધ ક્ષેત્રોમાં કામ લાગે તેવી અનેક નીતિઓ તેનામાં અંકિત થતી જાય છે. નીતિબોધ સાથે 'સદ્ધર્મ'નો વિકાસ કરી દાન, દયા, કટુણા, અનુકોશ. અવૈર, સર્વથા પરોપકાર ઇત્યાદિ ગુણોનો આત્મસાત્ કરી શકે છે. બૌદ્ધધર્મ પર આધારિત 'જાતકમાલા'ની કથા જીવનવ્યવહારિકતા શીખવે છે. જીવમાત્રને ભૂખ, રોગ, તૃષ્ણા, વૈર, હિંસા આદિમાંથી જન્મતાં દુઃખોમાંથી કેવી રીતે બહાર કાઢી શકાય ઇત્યાદિ કથા બોધિસત્ત્વ દ્વારા સમજાવવામાં આવી છે.

યુનિટ - ૧ વ્યાઘ્રી- જાતકની કથા અને યજ્ઞ- જાતકની કથા (12)

યુનિટ - ૨ શક- જાતકની કથા અને સુપારગ- જાતકની કથા (13)

સંદર્ભ ગ્રંથો ;

૧.આર્યશૂર-પ્રણીતા 'જાતકમાલા'(બોધિસત્ત્વાવદાન-માલા), લે.વસન્તકુમાર મ. ભટ્ટ, સરસ્વતી પુ. ભંડાર.

અમદાવાદ.

૨. જાતકમાલા-એક અધ્યયન, લે. શ્રી કમલાકાન્ત મિશ્ર, ગંગાનાથ જ્ઞા, કેન્દ્રીય સંસ્કૃત વિદ્યાપીઠ પ્રયાગ.

૩. જાતકમાલા સં. એવં અનુ. સૂર્યાનારાયણ ચૌધરી, પ્રકા. મોતીલાલ બનારસીદાસ, દિલ્લી.

R.M. Patel
21/4/2024

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -4 ના શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર
અભ્યાસક્રમ મુજબનું સંસ્કૃત- AEC વિષયનું માળખું

AEC (Ability Enhancement Course)

ક્રેડિટ -૨

કુલ ગુણ -૨૫

1 કલાક

વિશ્વપ્રસિદ્ધ કથા - આર્યશૂર રચિતમ્ 'જાતકમાલા' (નિયતકથા)

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૦)

પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૫)

(અ) ટૂંકનોંધ(એક)

(બ) ટૂંકનોંધ(એક)

(ક) ટૂંકનોંધ(એક)

R. M. Patel
21/4/2024

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -4 નો શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર
SEC-સંસ્કૃત વિષયનો અભ્યાસક્રમ

SEC (Skill Enhancement Course)

ક્રેડિટ -૨

કુલ ગુણ -૨૫

1 કલાક

યોગશાસ્ત્રનો સંક્ષિપ્ત પરિચય

ઉદ્દેશો - આપણી પ્રાચીન ચિકિત્સા પદ્ધતિનો પરિચય કેળવાય અને યોગના અભ્યાસ દ્વારા સમાજની દરેક વ્યક્તિ સ્વસ્થ જીવન જીવી શકે તે માટે માહિતગાર કરવા

Unit-1

(12)

યોગના વિવિધ અર્થો, યોગશાસ્ત્રનો પરિચય, મહર્ષિ પતંજલિનો પરિચય, યોગનું માનસશાસ્ત્ર, ચિત્ત- ચિત્તવૃત્તિઓ, કલેશનાં પ્રકારો, ચિત્તભૂમિઓ

Unit -2

(13)

અષ્ટાંગ યોગ, સમાધિનાં પ્રકારો, યોગ દ્વારા પ્રાપ્ત થતી વિશિષ્ટ સિદ્ધિઓ, યોગદર્શનમાં ઈશ્વરનું સ્થાન

સંદર્ભગ્રંથ:

(૧) યોગનું તત્વજ્ઞાન- ડૉ.ઉર્મિલા ભલસોડ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન- અમદાવાદ

(૨) ષડ્દર્શનો -પ્રો. સી.વી.રાવળ, પ્રજ્ઞા પ્રકાશન ,અમદાવાદ.

(૩) પતંજલિના યોગસૂત્રો- સં- રામકૃષ્ણ ટી. વ્યાસ, સંસ્કૃત સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર

(૪) યોગ પરિચય - પ્રા. જયેશ શુક્લ, યુનિ.ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.

R.M. Patel
21/4/24.

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -4 ના શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર
અભ્યાસક્રમ મુજબનું સંસ્કૃત- SEC વિષયનું માળખું

SEC (Skill Enhancement Course)

કેડિટ -૨

કુલ ગુણ -૨૫

1 કલાક

યોગશાસ્ત્રનો સંક્ષિપ્ત પરિચય

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૦)

પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૫)

(અ) ટૂંકનોંધ(એક)

(બ) ટૂંકનોંધ(એક)

(ક) ટૂંકનોંધ(એક)

R. M. Patel
2/4/2024.